

Tisková zpráva CZECH FOREST think tank (25. 6. 2018)

EXTRÉMNÍ JARO ZASADILO LESŮM DALŠÍ RÁNU, SUCHO KOMPLIKUJE VÝSADBU SAZENIC

„Teplé a suché jaro letošního roku představuje další zásadní oslabení dlouhodobě stresovaných lesů a ideální podmínky pro vývoj kůrovců. Ke škodám způsobených rozvojem kůrovcové kalamity se přidávají škody na sazenicích lesních dřevin, z výrazně ovlivnilo úspěšnost jarního zalesňování,“ konstatují lesníci z think tanku CZECH FOREST.

Vysoce nadprůměrné jarní teploty a nedostatek srážek nadále prohlubují deficit půdní vláhly nutný pro zdravý růst stromů. Srážkový úhrn v únoru a dubnu letošního roku se dostal dokonce pod 50 % normálu. Na většině území je navíc srážkový úhrn tvořen z velké části přivalovými srážkami, které nemají zásadní vliv na část půdního profilu, z něhož dřeviny čerpají vodu. Průměrná teplota za duben 2018 byla proti normálu o téměř 4,8 °C vyšší, květnová byla vyšší o 3,2 °C a také červnové teploty jsou zatím nadprůměrné. Vysoké teploty zvyšují výpar a důsledky sucha ještě zhoršují. Teplé počasí také urychluje vývoj kůrovců, jejichž odchvy dle informací portálu KŮROVCOVÉ INFO meziročně vzrostly na některých lokalitách meziročně až o stovky procent.

„V důsledku abnormálního sucha dále klesá vitalita porostů a tím i obranyschopnost jednotlivých stromů vůči napadení kůrovci. Vysoké teploty urychlují vývoj, takže stoupá možnost navýšení počtu generací v roce dalšího růstu populací těchto škůdců. Gradace kůrovců se dále rozšiřuje se i do dalších oblastí, které byly dosud zasaženy jen minimálně, a pozorováno je napadení kůrovci i na jiných dřevinách než smrk“ říká Petr Zahradník odborník na ochranu lesa.

Jehličnany v letošním roce opět plodí a investují tím velké množství zásobních látek do produkce semen, čímž se ale zároveň dále oslabují. V běžných podmínkách totiž jehličnany plodí zhruba v pětileté periodě.

Sucho je také příčinou odumírání jemných kořenů stromů. Například v roce 2015 docházelo u smrků k odtrhávání jemných kořenů suchem a ztrátě možnosti čerpání vláhly z půdy. Nedostatek vody znamená i snížené množství pryskyřice a tedy snížení obranyschopnosti smrku vůči kůrovcům, které zdravý strom dokáže pryskyřicí zalít a usmrtit.

Regenerace takto oslabených porostů trvá obvykle několik let, a to za předpokladu, že dojde k vyrovnání vláhového deficitu v půdě.

Extrémní nedostatek vláhly a vysoké teploty spojené se zvýšeným výparem jsou existenční zátěží pro většinu lesních dřevin, ale způsobují také zásadní komplikace při pěstování sazenic a pro následné zalesňování.

„Největší komplikací pro pěstitele sadebního materiálu v letošním roce byla skutečnost, že došlo z důvodu sucha k zastavení výsadeb a část objednaného materiálu proto nebyla ze školek vůbec odebrána. Deficit vody v půdě také zvyšuje finanční náklady na samotné vypěstování sadebního materiálu z důvodu sníženého přírůstu u výpěstků, ztrátám na produkci, nutnosti zavlažování, náročnějšímu vyřídění materiálu při expedici apod.

Kvůli krátkému jaru s extrémním počasím, nedostatku pracovníků a tím i nižší kvalitě odvedené práce předpokládám, že nezdár zalesňování může být obdobný jako v roce 2015, kdy byly průměrné ztráty ve všech výsadbách v ČR okolo 30 %. Škody tak mohou být i více než 350 mil. korun.“ říká Petr Martinec, odborník v oboru lesního školkařství.

Souběh mnoha negativních příčin je ohrožením lesa a všech jeho funkcí s možnými celospolečenskými dopady. Členové CZECH FOREST think tank varují před dalším podceňováním této situace a zjednodušujícími řešeními v podobě plošné eliminace smrku, prosazováním náročných změn systému správy státních lesů nebo chaotických změn pravomocí a vyzývají k rychlé a efektivní státní podpoře vlastníků a správců lesů, která jim umožní aktivní boj s dopady sucha a kůrovcem.

„Za prioritní opatření považujeme rychlou podporu asanace a skládkování napadeného dříví, pro něž není na trhu odbyt a konkrétní zadání pro pěstování sazenic lesních dřevin potřebných k zalesnění kalamitních ploch. Efektivní podpora asanace více než 5 milionů kubíků kůrovcového dříví by měla činit zhruba 500 mil. Kč“, říká další člen lesnického think tanku Jan Příhoda a dodává, že nelze očekávat, že by tyto mimořádné náklady dokázali hradit ze snižujících se tržeb vlastníci lesů.

	Odchyly územních teplot od normálu 1981-2010 [°C]												Rok
	Měsíc												
	1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.	9.	10.	11.	12.	
2015	2,9	0,8	1,1	-0,1	-0,6	0,3	2,4	4	0,3	-0,3	2,8	4,6	1,5
2016	0,6	3,9	0,4	-0,2	0,4	1,4	0,8	-0,3	3	-0,7	-0,2	0,4	0,8
2017	-3,6	2	3	-1	0,8	2,4	0,7	1,5	-1	1,4	0,8	1,7	0,7
2018	3,8	-2,6	-2,1	4,8	3,2								1,4
	Úhrn územních srážek v % normálu 1981–2010												
2015	120	32	100	71	71	73	41	84	55	121	151	40	78
2016	91	163	62	95	84	104	131	51	64	151	78	56	93
2017	75	63	88	183	64	87	102	85	116	188	100	76	100
2018	109	37	67	48	90								70

Zdroj dat: ČHMÚ